

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
Haugesgate 89, 3020 Drammen
Telefon (03) 80 85 00

KULTURADMINISTRASJONEN
Telefax (03) 80 86 72

Karsten Isachsen
3580 GEILO

INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK	
0 2 SEPT. 1992.	
Saksnr:.....	2218/92
Ark.....	Avd./saksb. / BUE

Vår dato: Vår ref.:
07.08.92 2654/2277/91
Deres dato: Deres ref.:

BYGGESØKNAD STØLSVEG SVARHOVD - SJUGURDSTØLEN, HOL KOMMUNE

Vi har foretatt arkeologisk registrering av ovennevnte planlagte veganlegg. På strekningen ble det registrert to kulturminner: en steinsirkel og en fangstgrav. Maskinkjører Knut Frydenlund, som deltok på befaringen, ble gjort oppmerksom på disse og sørger for at vegen blir lagt utenom. Det ble ikke funnet andre kulturminner/fornting innenfor traselinja, og vi har derfor ingen innvendinger mot at arbeidet kommer til utførelse.

Vi vil imidlertid gjøre oppmerksom på at dersom det skulle dukke opp fornting under arbeidet, må arbeidet straks stanses og fylkeskonservator varsles.

Rapport fra befaringen vedlagt. Regning for utført befarings vil bli ettersendt.

Likelydende brev sendt Hol kommune, teknisk etat og kulturkontoret.

Med hilsen

Inger Liv Gøytil Lund
arkeolog

Kopi: Universitetets Oldsaksamling
Kulturkontoret i Hol

Saksbehandler: Arkeolog Inger Liv Gøytil Lund
Tlf. (03) 80 86 68 (direkte innvalgsnr.)

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE

Haugesgate 89, 3020 Drammen
Telefon (03) 80 85 00

KULTURADMINISTRASJONEN

Telefax (03) 80 86 72

Teknisk etat
Hol kommune
3576 HOL

Vår dato: Vår ref.:
xx.xx.92 ILGL
Deres dato: Deres ref.:

BYGGESØKNAD STØLSVEG SVARAHOVD - SJUGURDSTØLEN, HOL KOMMUNE

Vi har foretatt arkeologisk registrering av ovennevnte planlagte veganlegg. På strekningen ble det registrert to kulturminner: en steinsirkel og en fangstgrav. Maskinkjører Knut Frydenlund, som deltok på befaringen, ble gjort oppmerksom på disse og sørger for at vegen blir lagt utenom. Det ble ikke funnet andre kulturminner/fornminner innenfor traselinja, og vi har derfor ingen innvendinger mot at arbeidet kommer til utførelse.

Vi vil imidlertid gjøre oppmerksom på at dersom det skulle dukke opp fornminner under arbeidet, må arbeidet straks stanses og fylkeskonservator varsles.

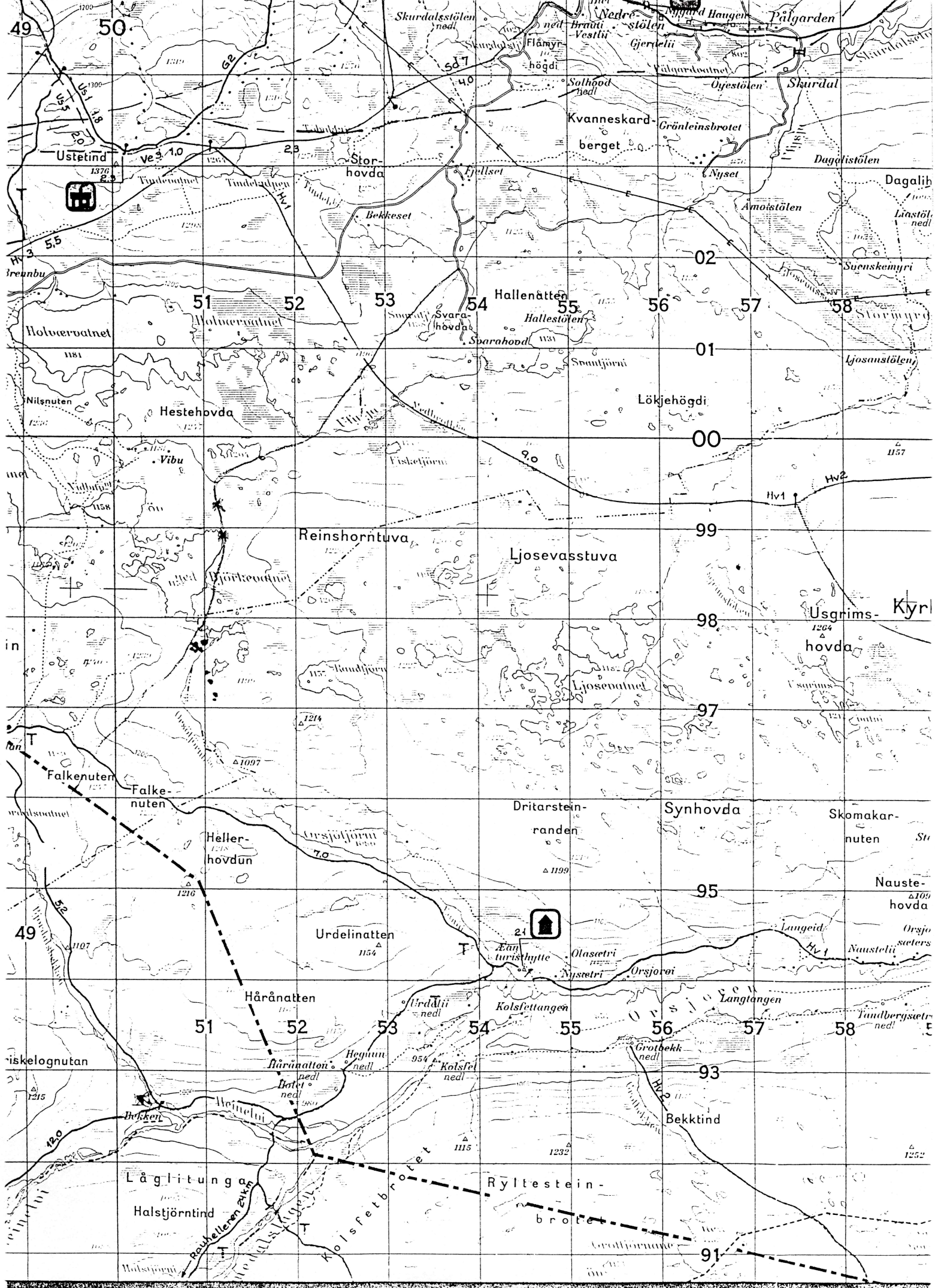
Rapport fra befaringen vedlagt.

Med hilsen

Inger Liv Gøytil Lund
arkeolog

Kopi: Universitetets Oldsaksamling
Kulturkontoret i Hol

Saksbehandler: Arkeolog Inger Liv Gøytil Lund
Tlf. (03) 80 86 68 (direkte innvalgsnr.)

TUR- & FRIITIDSKART "1971"

BYGGESØKNAD STØLSVEG SVARAHOVD- SJUGURDSTØLEN, HOL KOMMUNE.

1. Synfaring.

Den planlagte vegtraseen vart undersøkt 14.7.92 av Sissel Carlstrøm på oppdrag for kulturadministrasjonen, Buskerud fylkeskommune. Med på turen var og Jon Herleiksplass for teknisk etat i Hol kommune, miljøvernleder i kommunen Kjell Magnar Mykkeltvedt, maskinfører Knut Frydenlund og en av grunneierne, Karsten Isachsen. I rapporten har jeg tatt med alle synspunkter som kom fram under befaringen både rent tekniske og utfra miljøhensyn, foruten det som angår kultur(landskaps)vern.

2. Området.

Terrenget er myrlendt med endel vann og elve- og bekkedrag. Det er endel rygger og hovder som gjør at det ikke er helt flatt. Området gir et storslått inntrykk av den nordøstligste delen av Hardangervidda, med utsikt til Hallingskarvet i nord og Hardangerjøkulen i nordvest. Høgda over havet er mellom 1150 og 1250 meter.

2.1 Kartgrunnlag.

Ved synfaringa vart det nytta kart i målestokk 1 : 50 000 (Tur og Fritidskart: 2. Geilo) der den planlagte traseen var tegnet inne. En nøyaktigere inntegning ble foretatt under marsjens gang på ØK-blad BL 057 og BM 057 (ikke ordinære kart fordi området faller utenfor ØK) som Herleiksplass hadde med seg. Se vedlegg.

2.2 Registreringer.

Det er gjort en del registreringer i regi av Hallingdalsprosjektet inne ved utoset i nedre Bjørkevatnet. Her er det registrert flere fangstgraver, lange ledegjerder, bogastiller, kjøttgjemmer og steinringer (ukjent funksjon). Se registreringsrapporter Ho 258-265.

3. Dagens situasjon.

Vi tok av fra vegen mot Svarahovda. Vegen til Svarahovda tar av fra vegen til Tuva ved Fjellset. Idag er dette de eneste vegene inn i dette området. Karsten Isachsen er den grunneieren som ønsker den planlagte vegen utfra sin næringsvirksomhet. Det som er aktuelt er å få en vegbane der man kan kjøre traktor og firehjulsdrevne biler. Opprinnelig plan var å føre vegen helt fram til Osestølen i Bjordalen, evt. stoppe ved grensa til Hardangervidda nasjonalpark. Denne planen er nå endret til å føre en veg fram til Sjugurdstølen som ligger rett sør for utløpet i nedre Bjørkevatnet. Herfra er det aktuelt seinere å få til en kjerreveg for transport med hest og kjerre videre til Osestølen. Befaringen dreide seg således bare om strekningen Svarahovda - Sjugurdstølen.

Vi fulgte stølsvegen som går i terrenget idag og som er ganske tydelig etter hestetråkk gjennom de seinere åra i samband med Isachsens rideleire som har en todagers tur inn til Sjugurdstølen og Osestølen. Meningen er å frakte bagasjen inn med bil til Sjugurdstølen og la rideleirdeltakerne ri inn langs vegen. Traseen ble tegnet inn på kart og registreringsarbeidet ble konsentrert til området umiddelbart inntil stien - dersom vegtraseen blir endret vesentlig (utover 25 m fra stien, men avhengig av terrengets beskaffenhet) må det gjøres nye registreringer. Langs traseen som er avmerket på kartet ble det ikke registrert noen automatisk freda kulturminner.

Stølsvegen går over de områdene der det er tørrest, og ved å la vegen gå i krik og krok så kan man komme fram uten sprenning og store inngrep. Den blir da lagt slik at den blir minst mulig synlig. Dette er et åpent landskap og ferdsel langs vegen blir synlig på langt hold, slik en idag kan se trafikken langs Tuva-vegen. Ved å legge vegen på tørt lende blir det også enklere vedlikehold og mindre slitasjeskader enn om den blir lagt på fuktig grunn. Skjæringer og skråninger må unngås så langt det er mulig. Det er ønskelig at vegbanen får gro til slik at karakteren av en stølsveg kan gjenopprettes - utfra bruken som opplevelsestur på hesteryggen er dette også ønskelig fra grunneiers side.

Det blir endel kryssing av elver og bekker, dette må gjøres slik at vannløp ikke stenges. En viss planering av bunnen vil gjøre det kjørbart på slike steder uten at vannet hindres. Videre er det en del mindre daldrag som må krysses, stein til oppfylling her må taes fra steder i selve traseen der det er overflødig stein slik at en ikke får unødvendige sår i terrenget utenfor akkurat

vegbanen. I begynnelsen på traseen fram til elva Ufysja går stølsvegen flere steder nede i en skråning, her er det aktuelt å legge vegen oppe på terrasser for å unngå skjæring.

I skråningen ned mot Bjørkevatnet passerte vi en liten grasbakke der det inntil en stor jordfast steinblokk var lagt 7-8 steiner i sirkel med diameter 2 m. Steinene hadde diameter inntil 30 cm. Sjørenden av sirkelen utgjøres av 5 steiner i rad, mens 2-3 steiner var plassert i vest og nord. Maskinføreren ble gjort oppmerksom på dette og vegtraseen ble lagt lenger mot nord.

I nordøstre enden av Bjørkevatnet renner det ut en større bekk, like sør for ei lita fiskebu. Her er det bygget ei fangstgrav som fungerer som ei bru over bekken, grava er plassert akkurat der det er naturlig å krysse bekken som ovenfor og nedenfor går nokså dypt i terrenget. Grava er kastet igjen, men en ser tydelig murene i langveggene. Stedet er merket av med et kryss på kartet. Det er kjent flere steder på Hardangervidda at fangstgraver kan være plasserte over små elver og bekkeleier (Se Bakke, Ø.: Dyregravene på Hardangervidda. En skisse av deres forekomst og bakgrunn. *Norsk Skgbruksmuseums Årbok nr.10*, 1982-84).

Sjugurdstølen er en nedlagt støl der muren til stølsbua fortsatt står. Det er steingjerde rundt vollen og flere rydningsrøyser inne på vollen. Det er ønskelig at vegen ikke blir ført inn på vollen, men avsluttes på et flatt område på nordsida av steingjerdet slik at kulturlandskapet beholdes mest mulig intakt. Vollen er en del begrodd med brisk og kan med fordel ryddes. Beiting vil også bidra ytterligere til at vekst av gras får dominere.